

Становище

за

дисертационен труд с тема:

**„Качество на живот и психологични последици от COVID-19
пандемията за българската популация“**

Докторант: Нина Милкова Петкова

Научен ръководител: проф. Румяна Крумова - Пешева, д.псн.

Докторска програма: Клинична психология

Катедра

Социална, организационна, клинична и педагогическа психология

Представената за становище дисертация е насочена към проблем, който дава поле за нови изследвания от интердисциплинарен характер. Пандемията от коронавирус постави на сериозно изпитание системата на здравеопазване в световен мащаб като разкри много неефективни стратегии за интервенции и липсата на готовност за реакция, при сериозни заболявания.

Актуалността на дисертационното разработка произтича от личната мотивация на Нина Петкова, породена от опита в реална клинична среда, свързана с работа на първа линия в условията на пандемична криза. Това е неocenима възможност за изследване на специфичните особености на преживяванията на пациента, техните близки и екипите ангажирани с лечението.

Структурно дисертационното изследване отговаря на необходимите академични изисквания за цел, задачи, хипотези, провеждане на изследване и библиография.

В теоретичната част на дисертацията са разгледани същността на пандемичният процес, причинител, протичане, клинична картина и негативните ефекти. Посочени са особеностите на други модели пандемични огнища и тяхното протичане през различни периоди на човешката история.

Добро впечатление прави разглеждането на психологичните реакции при кризи от подобен характер. Анализирани са теорията на стреса, неговите параметри с представяне на фазите на стресовата реакция, посочен е конструкт за качеството на живот и нарушението му от пандемичният процес.

В проведеното изследване се насочва вниманието върху психичното здраве и корелацията му с качеството на живот. Като основна

изследователска цел се приема анализа на различни аспекти и дименсии на психичното здраве и качеството на живот сред българската популация в условията на постпандемичната реалност.

Фокусът попада върху социалната адаптация, психичното здраве, здравните уроци и хипотезите, които ги подкрепят. Предложените задачи са центрирани върху негативните ефекти от пандемичния процес и включват, както клинични аспекти относно заболяването, така и оценка за значението на психотерапията в комплексната терапия.

Използваният психологичен инструментариум е релевантен към емпиричното изследване. Подбраните методики са съвременни и адекватно приложени в проведеното изследване.

Получените данни за обработени и резултатите са представени нагледно. Резултатите подкрепят заложените хипотези и доказват тезата, че значителен дял от участниците преживяват умерени до високи нива на психологически дистрес. Симптомите на тревожност, депресия и хроничен стрес са отчетени при голяма част от изследваните лица, независимо от наличието или липсата на предшестващи психиатрични диагнози. Тези данни съответстват на глобалните наблюдения, които определят пандемията като универсален стресогенен фактор с дълбоко въздействие върху психичното здраве.

Представени приноси са от практико-приложен характер и показват, че психичното здраве и качеството на живот в постпандемичната обстановка се обуславят от взаимодействието на множество фактори. Сред тях изпъкват ваксинационният статус, социалната и семейна подкрепа, финансовата стабилност и достъпът до психологически услуги.

Подчертава се нуждата от по-адекватни механизми за кризисна интервенция и подкрепа в траурни ситуации. Отчита се ефекта на достъпа

да психотерапия лицата, имали предоставена възможност за психотерапия, демонстрират по-добри показатели за психично здраве, което е ясен аргумент за значението на психологическите интервенции като средство за справяне в условия на криза.

Нямам критични бележки. Авторефератът отговаря на дисертационното изследване и публикациите на докторантката са по темата на изследването.

Всичко това ми дава основание да предложа на Уважаемото жури да присъди образователна и научна степен „доктор“ на Нина Милкова Петкова за дисертационен труд с тема „Качество на живот и психологични последици от COVID-19 пандемията за българската популация“ в направление 3.2. Психология, докторска програма: Клинична психология

Гр.Варна

23.01.2026г.

доц. д-р Красимир Иванов